

MENINGEN

Rubriek

Jacqueline de Bekker

DAAROM

Jacqueline de Bekker is chef bij De Gelderlander. Zij schrijft over journalistieke keuzes en ethiek. Vragen? J.dBekker@Gelderlander.nl

Máxima

Koningin Máxima was afgelopen woensdag jarig en wij hadden dat die dag niet in de krant. Dat beviel een groot aantal lezers totaal niet.

Het negeren van Máxima's 46ste verjaardag was met afstand het onderwerp waarover deze week de meeste telefoontjes en mailtjes binnenkwamen. Overal de vlag uit en 'mijn' krant rept er met geen woord over, luidde kort samengevat de kritiek. Het antwoord op de vraag waarom *De Gelderlander* de koningin niet fêterde, is even simpel als onthutsend. We zijn het gewoon vergeten. Het is dus niet zo, wat sommige lezers suggereerden, dat *De Gelderlander* zeer uitgesproken republikeins is en daarom niets met het koningshuis te maken wil hebben. Nee hoor, er zijn vier verjaardagen in Nederland waar we zeker wél bij stil staan: die van onze koning, van zijn moeder Beatrix, dochter Amalia en echtgenote Máxima.

Vergeten dus. We zouden kunnen aangevoeren dat het eigenlijk niet onze schuld is, omdat we ons vooral concentreren op de regio. Het landelijke en buitenlandse nieuws wordt verzorgd door een samenwerkingsredactie van het *Algemeen Dagblad* en de regionale kranten. Ook deze redactie was het namelijk vergeten. Maar dat is te gemakkelijk. En bovendien zal u dat als lezer worst wezen, u wilt de koningin vermeld zien. We realiseerden ons dat we een fout hadden gemaakt. Een rectificatie was natuurlijk niet aan de orde, we hebben ons namelijk niet schuldig gemaakt aan een feitelijke onjuistheid, we waren wat vergeten. Da's heel iets anders.

We bedachten dat we haar de volgende dag – donderdag – nog steeds konden noemen. Er zijn namelijk drie momenten waarop je zo'n verjaardag onder de aandacht kunt brengen. Daags van te voren – 'Morgen viert koningin Máxima haar 46ste verjaardag' – op de dag zelf – 'Vandaag wordt koningin Máxima 46 jaar' – maar het kan zeker ook nog achteraf: 'Gisteren vierde Máxima haar 46e verjaardag'. Uiteindelijk vonden we de achteraf-felicitering wel een elegante oplossing.

Klopt, u bent niet gek. Ook die heeft u niet gelezen. Hij stond er namelijk niet in.

Weer vergeten.

Uiteindelijk vonden we alsnog een elegante oplossing, de achteraf-felicitering

Wel/geen alcohol

Alcoholverkoop aan jongeren onder de achttien

lijkt in sportkantines moeilijk te voorkomen. Toch vindt Wim van Dalen dat sportkantines zelf verantwoordelijk zijn voor het naleven van de wet.

Zo goed als alle sportkantines in Nederland hebben er veel moeite mee om de leeftijdsgrens van achttien jaar te respecteren. Er zijn naar schatting tenminste 200 gemeenten die door middel van mysteryshop onderzoek (17-jarigen proberen daarbij volgens een erkend protocol alcohol te kopen) hebben vastgesteld in welke mate sportkantines de leeftijdsgrens van 18 jaar in acht nemen. Het resultaat is bedroevend: ongeveer een op de vijf sportkantines houdt zich aan de alcoholwet en controleert de leeftijd zorgvuldig en weigert vervolgens een 18-minner alcohol te verkopen. De wet schrijft voor dat van iemand die niet onmiskenbaar 18 jaar is, de leeftijd moet worden vastgesteld op basis van een officieel identiteitsbewijs waarna alcohol al of niet wordt meegegeven. Zo simpel is dat. En niet onmiskenbaar betekent in de praktijk dat je als barmedewerker (of caissière) alle jongeren en volwassenen die nog geen 25 lijken, vraagt naar zijn of haar ID.

In de praktijk blijken de supermarkten daar redelijk aan te voldoen (zo'n 60 procent goede naleving) maar de horeca en de sportkantines halen hooguit respectievelijk 25 en 20 procent. Een positieve uitzondering geldt voor sportkantines die in het kader van de verplichte gemeen-

▲ Sportkantines zijn verplicht aan te geven dat jongeren geen alcohol krijgen. FOTO: PAUL RAPP

telijke verordening duidelijke schenktijden in acht nemen en niet mogen schenken op tijdstippen dat er veel jongeren aanwezig zijn. Helemaal hebben veel gemeenten erg soepele regels opgesteld.

Waarom lukt het niet? Ik zou als belangrijkste reden noemen dat veel gemeenten dit probleem te weinig

serieus nemen en wel waarschuwingen uitdelen, maar geen boetes. Van af en toe een duidelijke boete (na een waarschuwing) van 1.360 euro krijgen veel alcoholverkopers de schrik in de benen. De oplossing die burgemeester Bruls van Nijmegen nu voorstelt: de boetes gaan van tafel en als alternatief gaan de sportkantines elkaar controleren) vind ik een slechte oplossing. Ze mogen dat natuurlijk wel doen, maar het ontslaat de gemeente niet van haar ei-

Lezerspanel

In veel sportkantines wordt, terwijl het niet is toegestaan, alcohol geschonken aan minderjarigen. De stelling:

Alcohol hoort helemaal niet thuis in de sportkantine.

Of: een biertje na de wedstrijd hoort erbij en moet kunnen.

LEO KLEP (Wageningen)

Thuis

Op onze club is het puik geregeld: sluis voor de kantine, kaartcontrole, één consumptie per persoon en je moet er in het bijzijn van een bestuurslid in spugen of je neus in snuiten, om te voorkomen dat iemand anders het opdrinkt. Camera's achter de bar als dubbelcheck en klaar ben je. Er zijn wel nadelen. De laatste vrijwilliger heeft onlangs bedankt omdat er geen

lol meer aan is. Bijgevolg moet de contributie omhoog. Ook omdat de meeste teams ergens thuis de derde helft zijn gaan vieren. Past geheel in de tijd: thuis bankieren, thuis winkelen, thuis op andere schelden via social media, thuis roken, thuis drinken, en als straks nieuwe moralisten bepleiten dat al die sportvelden 'teruggegeven moeten worden aan de

natuur' moeten we ook thuis gaan sporten. Maar vóór die tijd is al het onvermijdelijke tijdstip aangebroken dat de gemeentecontroleur ook thuis komt controleren.

MARIANNE VERWEY (Winterswijk)

Gezellig alcoholvrij

Juist iemand die sportief bezig is zou het belang en de winst van een gezonde leefstijl op waarde moeten schatten. Immers een gezond lichaam en een gezonde geest gaan samen. Echter wat ik niet begrijp is waarom sportkantines alcohol schenken. Zo worden sportieve jongeren daar op jonge leeftijd al mee geconfronteerd. Dat door kantines alcohol zelfs op

een presenteerblaadje wordt aangeboden, daar kan ik niet bij. Iedereen kent zo wel de nadelige gevolgen van deze 'genotsmiddelen'. Afgezien van dat de sportieve prestaties er onder kunnen lijden, neemt de gezondheid er op termijn ook door af. Alcohol kan op heel veel plaatsen buiten de sportkantine genuttigd worden. Laat dat voldoende zijn.

Verenigingen zou ik willen zeggen: geniet van het beoefenen en het kijken naar de sport, wees sportief en ga daarna gezellig met z'n allen aan de alcoholvrije drankjes!

Brieven en opiniestukken
kunt u mailen naar redactie.discussie@gelderlander.nl

lastig voor sportkantine

gen wettelijke verantwoordelijkheid om met inzet van eigen gemeentelijke Drank- en Horeca Inspecteurs (toezichthouders) de kantines regelmatig te controleren. Anders handelt de burgemeester in strijd met de wet.

Veel gemeenten concentreren hun toezichtstaken op de commerciële horeca en op jongeren onder de 18 jaar die in een bar of in een sportkantine en vooral op straat een glas bier in de hand

hebben (dat mag dus niet van de wet). Misschien komt daarbij dat veel toezichthouders huiverig zijn om in de ons-kent-ons sfeer van een sportkantine binnen te stappen. Vanwege deze ervaring besluiten steeds meer gemeenten om pas opgeleide boa's samen met de toezichthouders de controle uit te voeren.

En de sportkantines zelf dan? Zij zijn uiteindelijk in de eerste plaats verantwoordelijk voor het naleven

van de wet. Zij moeten hun wisselende barvrijwilligers goed instrueren en eventueel mensen die er met de pet naar gooien niet meer achter de bar zetten. Het is niet voldoende om snel naar een ID te kijken, vervolgens niet goed de exacte leeftijd vast te stellen en de alcohol zonder een goede check mee te geven.

Maar er speelt nog meer mee: barmedewerkers denken hun pappenheimers allemaal goed te

kennen en dus op voorhand al te weten wie al 18 jaar is. Het is toe te juichen dat veel sportverenigingen onder auspiciën van de KNVB een voorlichtingsavond organiseren over alcohol en jongeren. Maar daar komt de sportvereniging niet mee weg. Het effect van een voorlichtingsavond droogt snel op en als zo'n avond niet tot resultaat leidt dat de wet beter wordt nageleefd dan blijven 18-minners gemakkelijk alcohol kopen.

Het is onvoldoende om snel naar een ID te kijken, en niet goed de leeftijd vast te stellen

Ook is bekend dat de lokale netwerken tussen besturen van sportverenigingen en de gemeente een rol spelen. De gemeente gaat dan gemakkelijk mee met het verhaal dat die boetes niet zijn op te brengen voor een eenvoudige sportclub. Het gevolg is dat overtredingen door de vingers worden gezien of er wordt één of ander veelal tijdelijk werkzaam compromis bedacht zoals Bruls voorstelt. Soms verdwijnt zelf een boeterapport gewoon in de la.

Tenslotte: het dient ook vermeld te worden dat de meeste alcohol die jongeren kopen afkomstig is van de lokkende supermarkten met hun veel te lage prijzen voor sommige biermerken en van de horeca. Wat de verantwoordelijkheid van de sportkantine voor goede naleving van de alcoholleeftijd echter niet wegneemt.

■ **Ir. Wim van Dalen is directeur van het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP.**

Commentaar

Het geheim

Het geheim van jeugtleider André Z.' Zo luidt de kop boven een artikel in *De Gelderlander* van vandaag. Het gaat over een vrijwilliger van voetbalclub Vitesse die een jeugdspeler aanrandde. Het is een aangrijpend verhaal over een inmiddels overleden man, die als jonge jongen zelf werd misbruikt. Een opvallend detail: vrijwel niemand was op de hoogte van zijn misstap. André Z. is helaas niet de spreekwoordelijke uitzondering. Er zijn veel meer trainers en begeleiders die zich schuldig maken aan seksueel grensoverschrijdend gedrag. Naar schatting 5 procent van de kinderen die lid zijn van een sportclub krijgt hiermee te maken. Dat is geen nieuws. Er wordt al jaren over gesproken – en bij clubs vaak over gefluisterd. Binnenkort beschikken we over nog meer informatie. Deze week kreeg een commissie onder leiding van oud-

Iedereen moet zijn ogen en oren goed open houden

minister Klaas de Vries van sportkoepel NOC*NSF het verzoek om in kaart te brengen wat de aard en omvang van seksueel misbruik in de sport is. Helaas blijkt het voor veel slachtoffers moeilijk om het grensoverschrijdend gedrag

aan te kaarten. Uit schamte, uit vrees dat het niets uithaalt, of om welke reden dan ook. Het is daarom goed dat er een anoniem meldpunt (stopitnow.nl) is. Slachtoffers die hun zwijgen verbreken, kunnen geholpen worden. Bovendien kan er dan opgetreden worden tegen de daders en worden nieuwe misstappen door dezelfde dader mogelijk voorkomen. Gezien de omvang van de problematiek, is een actievere opstelling van meer betrokkenen gewenst. Niet alleen slachtoffers moeten zich melden, ook daders zouden eerder hulp moeten zoeken. Nog belangrijker: iedereen die een rol speelt in de begeleiding van jonge mensen in een kwetsbare leeftijd moet zijn ogen en oren goed open houden. Dat geldt voor clubleden, begeleiders, bestuurders, voor toezichthouders. Niet alleen passief, maar ook actief. Door het onderwerp te bespreken, ook als er niets aan de hand lijkt te zijn.

Peter Jansen
hoofdredacteur

KAREL GOMMER (Elst)

Geen overheidstaak

Natuurlijk is dat doodzonde! De vraag is of de overheid dit met extra handhaving op moet lossen. Laat die zich maar richten op de grote criminelen en fraudeurs. We wilden toch minder ambtenaren en wetgeving? Dan is dit de kans om iets eenvoudigs bij de samenleving neer te leggen. Een sportleider of coach die na afloop in de kleedkamer de jeugd meegeeft wat

de gevolgen van alcohol zijn. De barkeeper die een oogje in het zeil houdt. Of door als oudere sporter het goede voorbeeld te geven. Zoals vroeger de leerkracht op school de opvoedkundige taak naar zich toe trok waar de ouders iets lieten liggen. Vandaag moet je echter uitkijken dat je diezelfde ouders niet op je nek hebt zitten. Dezelfde ouders die

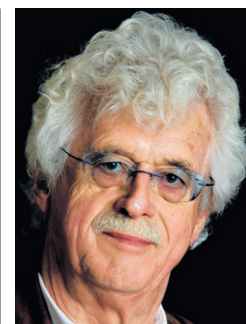
letterlijk en figuurlijk niet thuis geven als de kinderen van school komen, zodat ze hun verhaal niet kwijt kunnen. Vreemd hè, dat de maatschappij ontspoort.

HARRY VAN HEISTER (Sint Anthonis)

Symbolpolitiek

Helemaal waar: alcohol en sport is een schurende combinatie. Maar ja: lokale overheden maken steeds vaker 'privatisering' van gemeenschaps- en dus ook sportvoorzieningen tot een – volgens mij misplaatste – hoeksteen van het participatiebeleid. En dan moet je niet raar staan kijken als een sportclub de eigen broek probeert op te houden door in de

kantine te laten zuipen. Een extra-pilsje wordt al gauw getapt, ook als de bestelling van een jongere komt. Toen begin 2014 de alcoholgrens van 16 naar 18 jaar ging, kwam er protest. En volgens de pubercode zullen jongeren eerst uit de band springen, maar zich daarna schikken naar gebruikelijk gedrag. In Nijmegen misschien niet, maar bij ons in het dorp werkt soci-

ale controle nog, ook bij jongeren onderling: zat worden is niet zo maar stoer. De Nijmeegse maatregelen? Voor mij een klassiek staaltje symbolpolitiek!